

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Εθελοντισμός

Κοινωνία

ΤΕΥΧΟΣ 96
ΜΑΡΤΙΟΣ
2021

ISSN 2672-7714
(print)
ISSN 2672-7722
(online)

Ανασυντάσσουμε τις δυνάμεις μας

Θα τα καταφέρουμε

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χαιρετισμός του Προέδρου του ΠΣΣΕ κ. Ηλία Δημητρίου **ΣΕΛ. 2** ■ Θα συνεχίσουμε να παρέχουμε κάθε δυνατή στήριξη προς τους οργανωμένους Φορείς και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις - Συνέντευξη με την κ. Ζέτα Αιμιλιανίδου **ΣΕΛ. 3** ■ Θετική στάση ζωής εν καιρώ πανδημίας **ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΜΕΝΟΙΚΟΥ ΣΕΛ. 6** ■ Ο εξ αποστάσεως εθελοντισμός **ΣΕΛ. 7** ■ Οι ψυχολογικές συνέπειες της πανδημίας **ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΕΤΑΞΑ ΣΕΛ. 8** ■ Δράσεις ΠΣΣΕ **ΣΕΛ. 9** ■ Αποσπάσματα που αγγίζουν την ψυχή - Εθελοντές: καρδιές γεμάτες αγάπη! **ΣΕΛ. 11** ■ Ιστορίες Ζωής - Αφιέρωμα στον αείμνηστο Τάκη Κονή **ΣΕΛ. 12** ■ Κοινωνία σε δράση **ΣΕΛ. 13**

Χαιρετισμός του Προέδρου του ΠΣΣΕ

Συνεχίζουμε να διανύουμε μία δύσκολη περίοδο λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού. Οι δυσκολίες και οι προσκλήσεις είναι αρκετές. Το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ) έθεσε εξ αρχής ως προτεραιότητά του τη στήριξη των οργανώσεων μελών του (εθελοντικών οργανώσεων/ΜΚΟ) και των ευπαθών ομάδων της κοινωνίας, αναλαμβάνοντας σημαντικές ενέργειες. Θα συνεχίσουμε να επιτελούμε απρόσκοπτα το έργο μας και να αναδεικνύουμε το μεγαλείο του εθελοντισμού, αφού σε κάθε κρίση, οι εθελοντές των διοικητικών

συμβουλιών και της πρώτης γραμμής αλλά και το προσωπικό των οργανώσεων, ενώνουν τις δυνάμεις τους, για να συμβάλουν σε κάθε αγώνα και σε κάθε κρίση. Έχουμε χαρτογραφήσει εκ νέου τις ανάγκες των οργανώσεων μελών μας και έχουμε προβεί σε ενέργειες προς τα αρμόδια Υπουργεία και φορείς με σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών αλλά και επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν. Έχουμε επισημάνει τις ανάγκες για προστατευτικό εξοπλισμό, την ανεπάρκεια και την καθυστέρηση της κρατικής ενίσχυσης από τα αρμόδια Υπουργεία και την απουσία μέτρων στήριξης για τις ΜΚΟ. Παράλληλα επεκτείνουμε τη συνεργασία μας με τον επιχειρηματικό κόσμο και ανανεώνουμε τη συνεργασία μας με αξιόλογες εταιρείες που στηρίζουν το έργο του ΠΣΣΕ. Τέλος αναφέρω το ουσιαστικό έργο που επιτελείται στον τομέα της επιμόρφωσης όπου υλοποιούμε ειδικά προγράμματα κατάρτισης για ενίσχυση και υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού των ΜΚΟ/οργανώσεων μελών μας. Με αισιοδοξία ανασυντάσσουμε τις δυνάμεις μας. Μαζί θα τα καταφέρουμε.

Ηλίας Δημητρίου, Πρόεδρος
Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού

Το Περιοδικό «ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ και ΚΟΙΝΩΝΙΑ» αποτελεί τη συνέχεια του «Ενημερωτικού Δελτίου» του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ) η πρώτη έκδοση του οποίου κυκλοφόρησε στις 19.3.2002.

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΠΣΣΕ)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΔΟΤΗ
Σούδας 11, 2035, Στρόβολος, Λευκωσία
Τ.Θ. 24649, 1302 Λευκωσία
Τηλ. + 357 22 514 786
www.volunteerism-cc.org.cy
info@volunteerism-cc.org.cy
www.ethelontis.net
Find us on Facebook

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ: Η. LOIZIDES LTD
Printers & Lithographers
Τηλ.: 22351702 Email: info@hloizides.com

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΕΥΧΟΥΣ

Σύνταξη και Υλικό
Δρ. Ολίβια Πατσαλίδου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Ηλίας Δημητρίου
Σταύρος Ολύμπιος
Κλαίλια Σουρμελή Σκοτεινού
Δρ. Ολίβια Πατσαλίδου
Χρυστάλλα Τοπουζή

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού αναγνωρίζεται ως το Ανώτατο Συντονιστικό Σώμα Εθελοντικής Προσφοράς με βάση το Νόμο 61(Ι)2006 που διέπει τη λειτουργία του.

Μέλη ΠΣΣΕ

6 Επαρχιακά Συντονιστικά Συμβούλια Εθελοντισμού (ΕΣΣΕ)

82 Παγκύπριες Εθελοντικές Οργανώσεις/ΜΚΟ

334 Τοπικές Εθελοντικές Οργανώσεις/ΜΚΟ, Συμβούλια και Επιτροπές Κοινοτικού Εθελοντισμού (ΣΚΕ/ΕΚΕ) – Μέλη των ΕΣΣΕ

Θα συνεχίσουμε να παρέχουμε κάθε δυνατή στήριξη προς τους οργανωμένους Φορείς και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

Συνέντευξη

ΜΕ ΤΗΝ κ. Ζέτα Αιμιλιανίδου

Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Εργασίας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων που υλοποιήθηκαν από τον Μάρτιο μέχρι τον Ιούνιο 2020 για την αντιμετώπιση των συνεπειών της Πανδημίας και αφορούσαν στην επιδότηση του μισθού των εργαζομένων, μέσω της παροχής του Ειδικού Ανεργιακού Επιδόματος.

Σημειώνεται επιπρόσθετα ότι, ένα μέτρο στήριξης των Φορέων που λειτουργούν προγράμματα κοινωνικής φροντίδας, ήταν η οικονομική ενίσχυση τον Απρίλιο του 2020 όπου δόθηκε προκαταβολή της ετήσιας κρατικής ενίσχυσης σε όλα τα προγράμματα 24ωρης φροντίδας, τα οποία δεν ανέστειλαν τότε τη λειτουργία τους, για κάλυψη των άμεσων λειτουργικών τους δαπανών.

Επίσης, στους Φορείς που λειτουργούν προγράμματα διημερεύουσας φροντίδας και άλλα προγράμματα φροντίδας, δόθηκε κατά τη διάρκεια του 2020 και πριν την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της αίτησής τους για κρατική ενίσχυση, προκαταβολή κρατικής ενίσχυσης με ποσό που αντιστοιχούσε στο 30% της χορηγίας που έλαβαν το 2019, σύμφωνα με τις πρόνοιες του νέου Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας του 2020 που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από σχετική πρότασή μου.

Πέραν των ανωτέρω που έχουν εφαρμοστεί οριζόντια για τη στήριξη όλων των εθελοντικών οργανώσεων, οποιαδήποτε εξειδικευμένα προβλήματα που αντιμετωπίζει κάποια οργάνωση, μπορούν να αντιμετω-

Η κ. Ζέτα Αιμιλιανίδου, σε συνέντευξή της στο Περιοδικό «ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ και ΚΟΙΝΩΝΙΑ» απαντώντας σε ερωτήσεις μας μιλά για την πανδημία και τις εθελοντικές οργανώσεις/ΜΚΟ, την αναδιάρθρωση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, τη συμβολή του εθελοντικού τομέα στην κοινωνική πρόνοια και για τη σχέση του Υπουργείου με το ΠΣΣΕ.

Η Πανδημία αναπόφευκτα επηρέασε και τις εθελοντικές Οργανώσεις / ΜΚΟ. Προβλέπονται κάποια μέτρα για τη στήριξή τους;

Ζ. Αιμιλιανίδου: Μέσα από τη συνεργασία μας με τις διάφορες Οργανώσεις που λαμβάνουν κρατική ενίσχυση και δραστηριοποιούνται

στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας γνωρίζουμε ότι αρκετές εθελοντικές οργανώσεις αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω της πανδημίας του Covid-19. Τα προγράμματα που λειτουργούν οι Οργανώσεις αυτές, επωμίστηκαν αυξημένα έξοδα εντός του 2020 λόγω της εφαρμογής των οδηγιών των πρωτοκόλλων, ενώ ταυτόχρονα, παρουσίασαν μειωμένα έσοδα λόγω εκδηλώσεων που είχαν ακυρωθεί, τροφείων που δεν είχαν εισπραχθεί και χορηγιών από ιδιωτικές πηγές που δεν είχαν δοθεί.

Για την στήριξη των προγραμμάτων αυτών, όλοι οι Φορείς και Οργανώσεις που εργοδοτούν εργαζόμενους είχαν την ευκαιρία να ενταχθούν στα Ειδικά Σχέδια του Υπουργείου

πιστούν αφού αξιολογηθούν και θα δοθούν χορηγίες για οικονομική στήριξη μέσω του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων ή και από άλλα κονδύλια, ανάλογα με τα δεδομένα, τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητές τους.

Είναι σε εξέλιξη η αναδιάρθρωση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Πού στοχεύει και πώς θα διαμορφώσει τη σχέση των Εθελοντικών Οργανώσεων/ΜΚΟ με το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας;

Ζ. Αιμιλιανίδου: Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας έχουν επιτελέσει έργο πέραν των 70 ετών με κύρια αποστολή από τη λειτουργία τους, την παροχή προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών, σύμφωνα με τις ανάγκες

Όραμα του Έργου, είναι ο εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω επιστημονικών μεθόδων εργασίας και άλλων δράσεων που να στηρίζουν τον επαγγελματία Λειτουργό των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας για την παροχή προσβάσιμων, προσιτών, φιλικών και εξατομικευμένων κοινωνικών υπηρεσιών για ολιστική στήριξη του ατόμου και της οικογένειας, με ανθρωποκεντρικό, πολυθεματικό και αποτελεσματικό τρόπο. Κυριότερος στόχος της αναδιάρθρωσης, αποτελεί η ενδυνάμωση και η διασφάλιση των δικαιωμάτων ευάλωτων ατόμων του πληθυσμού, η βελτίωση του επιπέδου ζωής τους και η ανάπτυξή τους, στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους.

Στο Πλαίσιο Αναδιάρθρωσης έχει δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην περαιτέρω ενδυνάμωση της συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών.

της εκάστοτε κοινωνικής περιόδου. Κατά την πάροδο των χρόνων, ο ρόλος των ΥΚΕ προσαρμοζόταν στις νέες αυτές ανάγκες με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση ευάλωτων ατόμων και οικογενειών βάσει των διαθέσιμων μέσων και πόρων.

Η όξυνση, όμως, των κοινωνικών προβλημάτων και η πολυπλοκότητά τους, καθώς και η υποχρέωση των ΥΚΕ, ως αρμόδιος κρατικός φορέας παροχής και προαγωγής κοινωνικών υπηρεσιών, οδηγεί στην ανάγκη για συνεχή αναβάθμιση του ρόλου και της αποστολής τους, ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται στις κοινωνικές εξελίξεις και τάσεις, καθώς και στην αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση του πολίτη. Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους και επηρεαζόμενους φορείς, κατέληξαν στο σχεδιασμό του «Σχεδίου Αναδιάρθρωσης των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας», το οποίο έχει υιοθετηθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και αποτελεί το πλαίσιο του Έργου της Αναδιάρθρωσης των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

Για την υλοποίηση του πολύ μεγάλου Έργου της Αναδιάρθρωσης, το Υπουργικό Συμβούλιο έχει αποφασίσει συγκεκριμένες δράσεις προτεραιότητας οι οποίες υλοποιούνται, ανάμεσα στις οποίες σημειώνονται κάποιες όπως:

- η εξασφάλιση Υπηρεσιών Ομάδας Διαχείρισης Έργου Αναδιάρθρωσης Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας,
- η λειτουργία προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο για αμεσότερη διαχείριση και ανταπόκριση από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας,
- σύσταση πολυθεματικών ομάδων με ειδικούς από διάφορες αναγκαίες ειδικότητες για την αξιολόγηση και διαχείριση των περιστατικών που προκύπτουν,
- σύσταση ομάδων διαχείρισης επεγουσών υποθέσεων εκτός ωραρίου δημόσιας υπηρεσίας,
- σύσταση κεντρικής πολυθεματικής ομάδας η οποία θα στελεχώνεται με ανώτερα στελέχη των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και θα επιλαμβάνεται ευρύτερα θέματα χειρισμού και αναγκών οδηγιών για ζητήματα που προκύπτουν από τις εργασίες των πολυθεματικών ομάδων.

Στο Πλαίσιο Αναδιάρθρωσης έχει δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην περαιτέρω ενδυνάμωση της συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών, αναγνωρίζοντας τα οφέλη από την προώθηση του εθελοντισμού, δηλαδή την οργανωμένη κοινωνική παρέμβαση, καθώς και τη μέχρι τώρα δράση των εθελοντικών και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και τη συμβολή τους στην κοινωνική αλληλεγγύη.

Στόχος είναι, η ανάπτυξη περαιτέρω συνεργιών, ώστε να διευρυνθούν οι συνεργάτες των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, να ισχυροποιηθεί η επαφή των Υπηρεσιών με την κοινωνία, να αποφευχθεί η αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων και να διασφαλιστεί η υλοποίηση Θεματικών Ομάδων, στις οποίες περιλαμβάνεται το Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων, οι Επιθεωρήσεις προγραμμάτων και άλλα σημαντικά προγράμματα.

Για το σκοπό αυτό θα αναπτυχθούν σχετικά Πρωτόκολλα συνεργασίας με εθελοντές, για αξιοποίηση στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό ανθρωπίνους πόρους και φυσικές δυνατότητες της κοινότητας, έτσι ώστε οι προσπάθειες του εθελοντισμού, να συνενώνονται με εκείνες του κράτους, για τη βελτίωση του κοινωνικού δικτύου και της προσβασιμότητας του πολίτη σε υπηρεσίες. Συγκεκριμένα, μέσω των εν λόγω δράσεων επιδιώκεται η ανάπτυξη ενός κοινωνικού ιστού, όπου οι αρμόδιες υπηρεσίες του Κράτους, οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι διάφοροι άλλοι φορείς και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που προσφέρουν υπηρεσίες, να συνεργάζονται για την καλύτερη ανταπόκριση στα κοινωνικά ζητήματα, ανάγκες και προβλήματα της κοινότητας.

Θα πρέπει να αναφέρω, επίσης, ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφαση του ημερομηνίας 27/1/2021 έχει εγκρίνει νομοσχέδιο που αφορά την ίδρυση Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, το οποίο έχει ήδη κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η ίδρυση Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, ως αποτέλεσμα μετεξέλιξης των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, με πολιτικό προϊστάμενο τον Υφυπουργό Κοινωνικής Πρόνοιας. Κύριες αρμοδιότητες του

6ος Διάλογος μεταξύ της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των οργανώσεων μελών του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού, 2019

Υφυπουργείου θα είναι, μεταξύ άλλων, η υποβολή και υλοποίηση προτάσεων για τη χάραξη και εφαρμογή εθνικής πολιτικής για το πεδίο αρμοδιοτήτων του Υφυπουργείου, καθώς και η διαμόρφωση κατάλληλου θεσμικού πλαισίου για τη διασφάλιση συνθηκών κοινωνικής συνοχής και κοινωνικής αλληλεγγύης. Περαιτέρω, στις αρμοδιότητες του Υφυπουργείου εντάσσεται η παροχή κοινωνικής προστασίας, η επίτευξη κοινωνικής ενσωμάτωσης και η προώθηση της ισότητας των ευκαιριών για όλους τους πολίτες. Επίσης, το νέο Υφυπουργείο θα επιλαμβάνεται θεμάτων, όπως είναι η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και η χάραξη, ο συντονισμός και η υλοποίηση πολιτικών για τη διασφάλιση αξιοπρεπών επιπέδου διαβίωσης σε όλους όσοι διαμένουν νόμιμα στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Το ΠΣΣΕ με το Υπουργείο σας υλοποιεί εδώ και 6 χρόνια, ετήσιο διάλογο με τις εθελοντικές οργανώσεις/ΜΚΟ. Ποια η σημασία αυτού του διαλόγου στη σχέση των εθελοντών με το κράτος;

Ζ. Αιμιλιανίδου: Δράσεις όπως αυτή στην οποία αναφέρεστε, ενισχύουν τον θεσμό της διαβούλευσης και αποτελούν μια ευκαιρία για άμεση επικοινωνία της Κοινωνίας των πολιτών με κρατικούς αξιωματούχους, οι οποίοι αντίστοιχα, έχουν τη δυνατότητα να αφουγκραστούν τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς των οργανωμένων εθελοντών της Κύπρου.

Η ανταλλαγή απόψεων και ο διάλογος με τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις όμως, είναι μια συνεχής διεργασία και πέραν του θεσμοθετημένου διαλόγου αφού συχνά έχουμε διαπροσωπικές

συναντήσεις για διάφορα θέματα με όλες τις οργανώσεις, τόσο στο επίπεδο το δικό μου, όσο και σε υπηρεσιακό επίπεδο, ανάλογα με το θέμα.

Ποια η συμβολή του εθελοντικού τομέα στην κοινωνική πρόνοια σήμερα και ποιος αναμένεται να είναι ο ρόλος του στο μέλλον;

Ζ. Αιμιλιανίδου: Η δράση του οργανωμένου εθελοντισμού στην Κύπρο πολύ ορθά δεν αφορά σε φιλανθρωπία, αλλά αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου συστήματος παροχής κοινωνικών υπηρεσιών. Ο ρόλος των εθελοντικών Μη Κυβερνητικών

με αναπηρίες, εξυπηρετούν ευάλωτα άτομα, προστατεύουν οικογένειες. Ως εκ τούτου, το Υπουργείο Εργασίας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αντιμετωπίζει την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, ως συνεργάτες του Κράτους. Ως Υπουργείο έχουμε προχωρήσει σε υπογραφή συμφωνιών ανάθεσης παροχής υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος, με έξι φορείς που είναι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και οι οποίες υλοποιούν πολύ σημαντικά προγράμματα στον Τομέα της Κοινωνικής Φροντίδας. Ταυτόχρονα το Υπουργείο, συνεχίζει να παρέχει σε ετήσια βάση κρατικές

Το Υπουργείο Εργασίας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αντιμετωπίζει την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, ως συνεργάτες του Κράτους.

Οργανώσεις αφορά λοιπόν σε όλο το φάσμα της κοινωνικής ζωής. Από την εθελοντική προσπάθεια ανακούφισης του ανθρώπινου πόνου, μέχρι την προσφορά σε κοινωνικά αποκλεισμένα άτομα ή ομάδες, την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας σε βρέφη αλλά και σε υπερήλικες, καθώς και σε σειρά άλλων τομέων. Τα προγράμματα αυτά εξυπηρετούν άτομα τρίτης ηλικίας παρέχοντας τους ευκαιρίες για κοινωνικοποίηση και απασχόληση, φροντίζουν παιδιά σχολικής και προσχολικής ηλικίας σε ώρες που οι γονείς τους πρέπει να βρίσκονται στην εργασία τους, δίνουν στέγη σε άτομα

ενισχύσεις σε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που παρέχουν υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος, στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας, δεδομένου ότι τηρούνται κάποια κριτήρια και πληρούνται κάποιες προϋποθέσεις από μέρους του Φορέα.

Η Κυβέρνηση και ιδιαίτερα το Υπουργείο του οποίου προΐσταμαι, θα συνεχίσει να παρέχει κάθε δυνατή συμπαράσταση και στήριξη προς τους οργανωμένους Φορείς και τις Μη Κυβερνητικές οργανώσεις, ώστε όλοι μαζί να συμβάλουμε στην κοινωνική ανάπτυξη και πρόοδο της χώρας μας.

Θετική στάση ζωής εν καιρώ πανδημίας

Πώς μπορούμε να κρατηθούμε θετικοί σε δύσκολες περιόδους - Πανδημία και όχι μόνο

ΤΗΣ Μαρίας Μενοίκου

Σύμβουλο Προσωπικής και Επαγγελματικής Ανάπτυξης

Ζούμε διαφορετικές και παράξενες εποχές. Covid-19, πανδημία, περιοριστικά μέτρα, κοινωνική αποστασιοποίηση, κρούσματα, στατιστικές και τόσα που μας βομβαρδίζουν καθημερινά. Κυριολεκτικά χίλιες δύο ειδήσεις, καθημερινά, προκαλούν αβεβαιότητα, ανασφάλεια, φόβο και πανικό. Ίσως να νιώθουμε ως ακυβέρνητο καράβι σε τρικυμισμένη θάλασσα, χωρίς καπετάνιο και χωρίς ενδείξεις στεριάς. Όμως ένα είναι το βέβαιο, σε τέτοιο περιβάλλον, η σιγουριά και η ελπίδα που τόσο αναζητούμε πρέπει να πηγάζει από τα έσω.

Οι προκλήσεις ήταν, είναι και θα εξακολουθήσουν να είναι μέρος της πορείας μας στη ζωή. Κάποιες στιγμές πιο έντονες και κάποιες όχι. Όλες όμως αναζητούν την δική μας προσοχή χρησιμοποιώντας ως μέσο τους τον πόνο και με σκοπό τους τη δική μας εξέλιξη και ανάπτυξη.

Το κλειδί σε αυτή την εξίσωση είναι να ανταποκριθούμε στο κάλεσμά τους για εξέλιξη και ανάπτυξη. Μια πολύ καλή αφετηρία σε αυτό μας το ταξίδι, είναι να εκπαιδεύσουμε τα μάτια της ψυχής μας, αλλά και του μυαλού να μπορούν να δουν όλα τα δώρα της ζωής. Ποια τα «δώρα» που απολαμβάνουμε και είναι σημαντικό να τα αναγνωρίζουμε; Πώς μπορούμε να ξεκινήσουμε να αναπτύσσουμε το συναίσθημα της εγκάρδιας ευγνωμοσύνης;

Όλα αυτά τα δώρα δεν είναι τίποτα άλλο από την ευκαιρία και τις εμπειρίες που μας δίνονται μέσα από το ταξίδι που λέγεται ζωή. Για παράδειγμα: ο αέρας που αναπνέουμε, η ικανότητα να βλέπουμε και να ακούμε, η ευκαιρία μιας ζεστής αγκαλιάς ώστε να γευόμαστε

τόσες νοστιμιές. Τόσα μικρά και μεγάλα που αρκετές φορές τα αγνοούμε γιατί είναι δεδομένα, όπως στέγη, φαγητό και κρεβάτι με καθαρά σεντόνια και κουβέρτα για πιο άνετο και ζεστό ύπνο. Η ευκαιρία στην εκπαίδευση και στην εργασία. Η ευλογία να ανήκουμε κάπου όπως οικογένεια, παρέα, κοινότητα, χώρα κλπ... Ο κάθε ένας άνθρωπος

σεις, οι δυσκολίες και τα απρόοπτα της κάθε μέρας θα έχουν άλλη δυναμική και επίδραση στη μέρα μας, στην περίοδο που διανύουμε. Η αντίληψη μέσα από τον φακό της ευγνωμοσύνης μετατρέπει αυτά σε σκαλοπάτια προς την προσωπική μας επιτυχία, θετικότητα και ενεργοποίηση της εσωτερικής μας δύναμης.

που συναντάμε στην πορεία μας στη ζωή και τα «μαθήματα» που μοιράζεται μαζί μας. Η κάθε μας μέρα, ώρα και στιγμή...

Και φυσικά ο κατάλογος καταγραφής όλων αυτών που μπορούμε να είμαστε ευγνώμονες είναι ατελείωτος... Ας ξεκινήσουμε λοιπόν, πραγματικά να είμαστε ευγνώμονες για την κάθε στιγμή που είμαστε στη ζωή.

Όταν πραγματικά καταφέρουμε να κατακτήσουμε αυτό το πρώτο στάδιο, αλλά πολύ σημαντικό, στην δική μας πορεία εξέλιξης και ανάπτυξης, τότε η δυναμική της καθημερινότητας μας θα αλλάξει προς το καλύτερο.

Έχοντας ήδη υιοθετήσει αυτή τη στάση ευγνωμοσύνης, οι προκλή-

Μετατρέπεται σε μία τεράστια ευκαιρία για την νέα εποχή που αναδύεται μέσα από τον τερματισμό, θάνατο της προηγούμενης.

Αγαπητές μου φίλες και φίλοι, αξίζει η προσπάθεια. Ας προσπαθήσουμε να υιοθετήσουμε αυτόν τον νέο τρόπο στάσης ζωής.

Εξ αποστάσεως εθελοντισμός.

Ο εθελοντισμός είναι παντού και δεν περιορίζεται στη φυσική παρουσία! Μπορείς να προσφέρεις εθελοντικά από όπου και να βρίσκεσαι.

Μπορείς να προσφέρεις εθελοντικά από τον υπολογιστή σου, το tablet ή το κινητό σου.

Μπορείς να προσφέρεις από το δικό σου χώρο, όπου και να βρίσκεσαι.

Ο εξ αποστάσεως εθελοντισμός

Ο εξ αποστάσεως εθελοντισμός είναι ένας εναλλακτικός τρόπος εθελοντικής προσφοράς που πραγματοποιείται εδώ και χρόνια.

Οι ανάγκες ποικίλουν και είναι παντού. Εάν θέλουμε να βοηθήσουμε για να ικανοποιηθεί μία ανάγκη, δεν απαιτείται πάντοτε η φυσική παρουσία των εθελοντών. Σήμερα ο εξ αποστάσεως εθελοντισμός είναι σημαντικότερος από ποτέ. Σήμερα, που λόγω των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας η μετακίνηση και η φυσική παρουσία περιορίζεται. Σήμερα που όλο και περισσότεροι από εμάς, ειδικά οι νέοι, αξιοποιούν την τεχνολογία για σκοπούς επικοινωνίας, ενημέρωσης, εργασίας, ψυχαγωγίας και πολλά άλλα. Σήμερα μπορούμε να αξιοποιήσουμε και αυτή τη μορφή εθελοντισμού, ανάμεσα στις τόσες άλλες παραδοσιακές πρακτικές μορφές προσφοράς.

Μπορείς να αξιοποιήσεις τα talέντα, τα προσόντα και τα ενδιαφέροντά σου, χωρίς να απαιτείται η φυσική σου παρουσία στο χώρο που θα προσφέρεις εθελοντικά ή προς το/α άτομο/α που χρειάζονται τη βοήθειά σου.

Κάποιες ενδεικτικές μορφές εξ αποστάσεως εθελοντισμού:

- Εκπαίδευση (π.χ. διαδικτυακή εκπαίδευση, ανάπτυξη εκπαιδευτικών εργαλείων, κ.α.)
- Στήριξη και εξυπηρέτηση ευάλωτων ομάδων

- Διοικητική υποστήριξη και οργάνωση εθελοντικών οργανώσεων/ΜΚΟ

- Τέχνη και Σχεδιασμός (π.χ. ανάπτυξη γραφικών σχεδιασμών για ιστοσελίδα, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, έντυπα, κ.α.)

- Μετάφραση

- Υποστήριξη σε εκστρατείες ενημέρωσης και προβολής

- Τεχνολογία (π.χ. σχεδιασμός application, ιστοσελίδας, λογισμικού, λογαριασμών κοινωνικής δικτύωσης, κ.α.)

- Υποστήριξη στην ανάπτυξη και διαχείριση έργων (π.χ. συμβολή στο σχεδιασμό και ανάπτυξη στρατηγικής υλοποίησης έργων, εξεύρεσης πόρων, κ.α.)

- Συγγραφή και επιμέλεια (π.χ. άρθρων, εντύπων, κ.α.)

- Οργάνωση δράσεων (π.χ. συμβολή στο σχεδιασμό και προγραμματισμό δράσεων, κ.α.)

- Έρευνα

- Οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία

Ο Εθελοντισμός απλώνει χέρια που αγκαλιάζουν και βοηθούν ανθρώπους τόσο με τη φυσική παρουσία των εθελοντών αλλά και με τον εξ αποστάσεως εθελοντισμό.

Επικοινωνήσε σήμερα με το Σώμα Εθελοντών για να αναφέρεις τι και που σε ενδιαφέρει να προσφέρεις:

- εξ αποστάσεως

- ή με φυσική παρουσία όταν οι συνθήκες της πανδημίας το επιτρέπουν.

■ Λευκωσία: Τηλ. 22512602, email: eselev@cytanet.com.cy ■ Λεμεσός: Τηλ. 25737761, email: eselemesou@cytanet.com.cy ■ Λάρνακα: Τηλ. 24650525, email: esselarnacas@cytanet.com.cy
 ■ Πάφος: Τηλ. 26953725, email: esepha@cytanet.com.cy ■ Αμμόχωστος: Τηλ. 99124521, email: esseammochostou@cytanet.com.cy ■ Κερύνεια: Τηλ. 97743185, email: esekyrenia@hotmail.com

Διαδικτυακή Πύλη Εθελοντισμού

www.ethelontis.net

ΓΙΝΕ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ ΣΗΜΕΡΑ!

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

**ΣΩΜΑ
ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ**

Οι ψυχολογικές συνέπειες της πανδημίας

ΤΟΥ Γιώργου Μεταξά

Ειδικού Συμβουλευτικού Ψυχολόγου
εκ μέρους του Παγκύπριου Συλλόγου Ψυχολόγων

Οι συνθήκες που βιώνει ο πληθυσμός παγκόσμια εδώ και πάνω από έναν χρόνο αποτελούν μια ιδιαίτερα πρωτόγνωρη κατάσταση, καθώς στο πλαίσιο των μέτρων για την καταπολέμηση της πανδημίας υπάρχουν σοβαρά δευτερογενή συμπτώματα, τα οποία σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να υπερσχύουν της ίδιας της προσπάθειας για την αναχαίτισή της. Συγκεκριμένα, ο υποχρεωτικός εγκλεισμός και η απότομη διαφοροποίηση στις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού, η απώλεια των δομημένων δραστηριοτήτων της καθημερινότητας, οι οικονομικές δυσκολίες και η αβεβαιότητα για το μέλλον αποτελούν ισχυρούς ψυχοπρεσβαστικούς παράγοντες και ως εκ τούτου, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, εγχώριες και διεθνείς οργανώσεις και επαγγελματικά σώματα ψυχολόγων, περιλαμβανομένου και του Παγκύπριου Συλλόγου Ψυχολόγων έχουν προβεί σε ανακοινώσεις ως προς

οποίων θα καλεστεί να διαχειριστεί η ανθρωπότητα για αρκετό καιρό μετά και τη λήξη των οποιονδήποτε μέτρων. Τα στοιχεία από τις εγχώριες και διεθνείς έρευνες σε σχέση με την επίδραση της πανδημίας στην ψυχολογική κατάσταση του πληθυσμού υποδεικνύουν πως οι συνθήκες της υπό αναφορά περιόδου ενισχύουν σοβαρά την πιθανότητα ανάπτυξης συμπτωμάτων ψυχοπαθολογίας, κυρίως αγχώδους διαταραχής και συμπτωμάτων ήπιας κατάθλιψης, σε πληθυσμούς που δεν παρουσίασαν οποιοδήποτε πρόβλημα ψυχικής υγείας στο παρελθόν, ενώ σύμφωνα με τις ίδιες έρευνες, τα συναισθήματα που κυριαρχούν είναι άγχος, φόβος, ανασφάλεια, ανησυχία, νευρικότητα, θυμός, αποδιοργάνωση (βλ. ενδεικτικά: Solomou & Constantinidou, 2020).

Σε αυτό το πλαίσιο, το Πνευματικό και Συμβουλευτικό Κέντρο της Ιεράς Μονής Κύκκου σε συνεργασία με τον Παγκύπριο Σύλλογο Ψυχολόγων και στρατηγικούς συνεργάτες τις Ασφαλιστικές Εταιρείες του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας Hellenic Life και Παγκυπριακή Ασφαλιστική και τη Cyta, λειτούργησαν δωρεάν τηλεφωνική γραμμή Άμεσης Ανταπόκρισης Τηλε - Ψυχολογικής Φρο-

ντίδας σε Έκτακτα Γεγονότα 1471 την περίοδο Μάιος - Ιούνιος 2020. Στο σύνολο των δύο μηνών λειτουργίας της, η γραμμή δέχτηκε 243 τηλεφωνικές κλήσεις, εκ των οποίων οι 187 έτυχαν διαχείρισης και 15 παραπέμφθηκαν σε άλλες υπηρεσίες / γραμμές βοήθειας. Τα αιτήματα αφορούσαν στην πλειοψηφία τους (59,34%) άτομα που ζητούσαν βοήθεια για διαχείριση συμπτωμάτων άγχους, κατάθλιψης κ.λπ. Ακολουθούν τα αιτήματα που σχετίζονται με συναισθηματική καθοδήγηση / αποφόρτιση (12,77%), αιτήματα για βοήθεια σε θέματα που αφορούν στη διαχείριση παιδιών (17,36%), διαχείριση ενήλικα συγγενή (8,21%) και συμβουλευτική ζεύγους (2,32%). Η μέση ηλικία των καλούντων είναι 56,17 χρόνια με τυπική απόκλιση 19,32 (νεαρότερη ηλικία 18 ετών και μεγαλύτερη 78 ετών). Σημειώνεται πως η Γραμμή 1471 επαναλειτούργησε στις 18 Ιανουαρίου 2021 και πως στηρίζεται αποκλειστικά στην ιδιωτική πρωτοβουλία των φορέων που την αποτελούν.

Η πλειοψηφία (66,4%) είναι γυναίκες. Τα στοιχεία από την περίοδο λειτουργίας της Γραμμής συμφωνούν με τα στοιχεία από τις εγχώριες και διεθνείς έρευνες σε σχέση με την επίδραση της πανδημίας στην ψυχολογική κατάσταση του πληθυσμού (βλ. Πογιατζής & Μεταξάς, 2020). Η συνέχιση των μέτρων για την καταπολέμηση της πανδημίας, σε συνδυασμό με τα διάφορα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει μεγάλο μέρος του πληθυσμού, καθιστούν την παροχή δωρεάν συμβουλευτικών ψυχολογικών υπηρεσιών προς το κοινό αναγκαία.

Παράλληλα, είναι σημαντικό να τονιστεί πως τα άτομα που ήδη αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχικής υγείας, όπως και άλλες ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού είναι ιδιαίτερα ευάλωτα σε παρόμοιες συνθήκες και χρήζουν περαιτέρω στήριξης αυτή την περίοδο. Αυτή η στήριξη

**Όλο αυτό, αργά
ή γρήγορα
θα τελειώσει,
καθώς πρόκειται
για μια κατάσταση
με αρχή, μέση και
τέλος και βρισκόμα-
στε στο μέσο.**

την ανάγκη να ληφθεί υπόψη και η παράμετρος των ψυχολογικών συνεπειών, τα αποτελέσματα των

προφανώς δεν μπορεί να υλοποιηθεί με τα παραδοσιακά μέσα παροχής ψυχολογικής και κοινωνικής βοήθειας και είναι απαραίτητη η δυνατότητα προσαρμογής των συστημάτων και των επαγγελματιών υγείας στις καινούργιες συνθήκες.

Σε έρευνες σχετικές με την ανθεκτικότητα, φαίνεται πως ένα βασικό χαρακτηριστικό για μια καλύτερη έκβαση σε σχέση με την ψυχική υγεία είναι η ρεαλιστική και θετική αντιμετώπιση της κατάστασης. Με άλλα λόγια, είναι σημαντικό να θυμόμαστε πως όλο αυτό, αργά ή γρήγορα θα τελειώσει, καθώς πρόκειται για μια κατάσταση με αρχή, μέση και τέλος και βρισκόμαστε στο μέσο. Ταυτόχρονα, πρέπει να αποφευχθεί το φαινόμενο της αυτοενοχοποίησης ατόμων που νιώθουν να έχει επηρεαστεί η ψυχολογική τους ευεξία. Η εμφάνιση καταθλιπτικών συμπτωμάτων ή

άγχους στις συνθήκες αυτές αποτελεί μάλλον φυσιολογική αντίδραση σε μη φυσιολογικές συνθήκες παρά πρόβλημα του ίδιου του ατόμου. Επίσης, είναι σημαντική η ανάπτυξη των κοινωνικών και οικογενειακών δικτύων υποστήριξης και η συμπλήρωση ενός κοινωνικού δικτύου προστασίας για τα άτομα που δεν διαθέτουν επαρκές κοινωνικό και οικογενειακό δίκτυο, όπως άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο κ.λπ.

Ένα άλλο ζήτημα που πρέπει να τεθεί είναι η άμεση ανάγκη για εξεύρεση τρόπων επαναλειτουργίας των δομημένων δραστηριοτήτων τα απογεύματα για παιδιά και έφηβους, καθώς αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την ψυχολογική ευεξία των παιδιών και σημαντικό στοιχείο προς την ικανοποίηση των αναπτυξιακών τους αναγκών. Το ίδιο ισχύει και σε σχέση με τις πολιτιστικές δραστηριότητες, οι οποίες

δυστυχώς συνήθως θεωρούνται ως δευτερεύον ζήτημα, ενώ στην πραγματικότητα πρόκειται για τη βάση της πολιτισμικής μας ύπαρξης και συνεπώς για θέμα που άπτεται της ικανοποίησης βασικών υπαρξιακών αναγκών, μέρος της αναπτυξιακής διαδικασίας με ιδιαίτερη συνεισφορά στην ανάπτυξη των γνωστικών και συναισθηματικών διαδικασιών.

Για την ικανοποίηση των αναγκών ψυχολογικής υποστήριξης του πληθυσμού, ιδιαίτερα σε συνθήκες πανδημίας, θα ήταν προς όφελος της κοινωνίας η αξιοποίηση της γνώσης και της εμπειρίας της επιστήμης της ψυχολογίας. Η ποιότητα ζωής είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ψυχολογική ευεξία των ανθρώπων και ιδιαίτερα σε περιόδους όπως αυτή που διανύουμε, πρέπει να τύχουν αξιοποίησης οι επαγγελματίες ψυχολόγοι, προς όφελος της κοινωνίας γενικότερα.

Δράσεις ΠΣΣΕ

**Στην πρώτη γραμμή
και συνεχίζουμε δυναμικά
Εν μέσω της πανδημίας
η δράση δεν περιορίζεται**

Το ΠΣΣΕ συνεχίζει την πολυσχιδή αποστολή του και προτεραιότητά μας και αυτή την περίοδο είναι η περαιτέρω στήριξη και ενδυνάμωση του εθελοντικού τομέα και των ΜΚΟ και η ανάπτυξη ενός ευνοϊκότερου περιβάλλοντος λειτουργίας για τις ΜΚΟ.

Δράσεις στήριξης των οργανώσεων μελών - COVID-19

■ **Στηρίζουμε** τις οργανώσεις μέλη μας στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν λόγω της πανδημίας αλλά και άλλων προκλήσεων.

■ Με την παρέμβαση του ΠΣΣΕ και τις επαφές με τα αρμόδια

Υπουργεία και αξιωματούχους του κράτους διευθετούνται διάφορα ζητήματα, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι ΜΚΟ έχουν όλα τα απαραίτητα μέσα για να συνεχίσουν το έργο τους αυτή τη δύσκολη περίοδο.

■ Λειτουργούμε ειδική **σελίδα** COVID-19 στην ιστοσελίδα μας www.volunteerism-cc.org.cy με ανακοινώσεις και χρήσιμα εργαλεία αλλά και εγχειρίδια.

■ Λειτουργούμε **Υπηρεσία Ενημέρωσης** για αποστολή σημαντικών ανακοινώσεων.

Συνεχίζει η λειτουργία της ΓΡΑΜΜΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ του ΠΣΣΕ

COVID-19 – Μαζί θα τα καταφέρουμε

Το ΠΣΣΕ λειτουργεί ειδική τηλεφωνική ΓΡΑΜΜΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ, με σκοπό την κοινωνική ενδυνάμωση μέσα από τη στήριξη, την πληροφόρηση και τη διασύνδεση με

άλλες υπηρεσίες. Οι επαγγελματίες χειριστές/τριες, διαφόρων ειδικοτήτων, που στελεχώνουν τη γραμμή είναι εκπαιδευμένοι και έμπειροι να σας ακούσουν και να σας βοηθήσουν.

**Ημέρες/Ωρες Λειτουργίας: Δευτέρα – Παρασκευή
08:00 – 15:00**

Κέντρο Επιμόρφωσης Ανάπτυξης & Έρευνας

Το Πιστοποιημένο από την ΑνΑΔ, Κέντρο Επιμόρφωσης Ανάπτυξης και Έρευνας (ΚΕΑΕ) του ΠΣΣΕ πραγματοποιεί το πρώτο εξάμηνο του 2021 τα εξής σεμινάρια:

- Γνωριμία με την πλατφόρμα RARE-e-CONNECT στις 8/1/21- Εκπαιδύτρια: Βικτώρια Αντωνιάδου - Το Σεμινάριο συνδιοργανώθηκε με την Παγκύπρια Συμμαχία Σπάνιων Νοσημάτων
- Θετική στάση ζωής και ενδυνάμωση εν καιρώ πανδημίας και κρίσεων στις 19/1/2021-Εκπαιδύτρια: Μαρία Μενοίκου - Μία εθελοντική/κοινωνική προσφορά της Μ. Μενοίκου
- Αξιοποίηση της τεχνολογίας για εξ αποστάσεως επικοινωνία στις 12/2/2021 - Εκπαιδύτριες: Μαρία Χριστοφίδη, Λειτουργός Κοινωνικής Εταιρικής Υπευθυνότητας και Αντωνία Ναθαναήλ, Σύμβουλος εκμάθησης - Μία εθελοντική/κοινωνική προσφορά της Amdocs
- Διαχείριση Έργων και ευέλικτες μεθοδολογίες σε περιόδους κρίσεων (εργαστήριο) στις 24-25/2/21 - Μία εθελοντική/κοινωνική προσφορά του Project Management Institute (PMI) Cyprus

Περισσότερες πληροφορίες για τα **επόμενα σεμινάρια** του πρώτου εξαμήνου, θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας.

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ «Υιοθετήστε μια οικογένεια το Πάσχα»

Το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ), θα υλοποιήσει την εκστρατεία «Υιοθετήστε μια οικογένεια το Πάσχα» που έχει ως στόχο να μην μείνει καμία οικογένεια και κανένα παιδί χωρίς τα απαραίτητα

για να νιώσουν τη χαρά της Ανάστασης. Η εκστρατεία θα εφαρμόσει το ειδικό πρωτόκολλο διαδικασιών του ΠΣΣΕ, διασφαλίζοντας την αξιοπιστία και τη χρηστή διαχείριση. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας.

16ος Διαγωνισμός Προγράμματος «Νεολαία & Εθελοντισμός»

Προκηρύχθηκε ο 16ος Διαγωνισμός του Προγράμματος «Νεολαία & Εθελοντισμός», μία πρωτοβουλία του ΠΣΣΕ που εφαρμόζεται από το 2005 με την υποστήριξη και συνεργασία του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας.

Το Πρόγραμμα υλοποιείται με επιτυχία στα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία Προδημοτικής, Δημοτικής, Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης καθώς και στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα του ΠΣΣΕ για περισσότερες πληροφορίες. (www.volunteerism-cc.org.cy)

Αποσπάσματα που αγγίζουν την ψυχή

Εθελοντές: καρδιές γεμάτες αγάπη!

■ **Ως εθελόντρια της περιόδου 1955-1959 θυμάμαι...** «Υπήρχε αλληλεγγύη, θυμάμαι τη μητέρα μου να προσέχει τα παιδιά της γειτονιάς όταν η μητέρα τους έπρεπε να εργαστεί. Υπήρχε έντονη και πηγαία ανάγκη για βοήθεια και προσφορά. Ήταν τεράστια η άτυπη δράση για εξυπηρέτηση των κοινωνικών αναγκών της εποχής. Αρκετά εθελοντικά οργανωμένα σύνολα δρούσαν και για εξυπηρέτηση των σκοπών του απελευθερωτικού αγώνα. Είναι γι' αυτό που οι Άγγλοι ασκούσαν ελέγχους στα εθελοντικά σύνολα και απαγόρευαν τη λειτουργία τους για να αποτρέψουν τυχόν συμμετοχή τους στον Αγώνα. Οι περισσότεροι συνεχίσαμε τη δράση μας στα κρυφά. Θυμάμαι όταν επισκέφθηκα μία γυναίκα που έχασε τον άντρα της στον αγώνα για να της πάρω ξηρά τροφή, μου είπε να πάρω το καλάθι σε άλλη οικογένεια που είχε μεγαλύτερη ανάγκη. Τι να πρωτοθυμηθώ... Ποιοι γέμιζαν τα καλάθια με τα τρόφιμα; Αρκετές φορές παιδιά σχολικής ηλικίας. Όλοι όμως νοιώθαμε δυνατοί. Έπρεπε να προσφέρουμε στους ανθρώπους και στην κοινωνία μέχρι να ελευθερωθούμε. Ήμουν μόλις 15 χρονών... μεταφέραμε και τρόφιμα σε όσους είχαν ανάγκη αλλά και φυλλάδια και όπλα...»
Εθελόντρια Οργάνωσης, Ημερ. Γέννησης: 1940 (Απόσπασμα από συνέντευξη εθελόντριας, στη Δρ. Ολίβια Πατσαλίδου)

■ **Είμαστε εθελοντές επειδή...**
«Ο εθελοντισμός είναι κάτι πολύ όμορφο, είναι αλληλεγγύη είναι ανιδιοτελής προσφορά. Η προσφορά για μένα είναι στάση ζωής είναι κάτι πολύ ωραίο που με κάνει να βελτιώνομαι. Ο καθένας αν έκανε έστω και κάτι μικρό εθελοντικά, ο κόσμος θα ήταν καλύτερος. Το μέλλον για όλους μας θα ήταν καλύτερο. Δεν χρειάζεται να είναι μόνο τα δικά μας, να μην βλέπουμε μόνο το προσωπικό συμφέρον. Έχει κι άλλο κόσμο έξω που μας έχει πολλή ανάγκη. Όσο πιο πολύ ασχοληθούμε με τον εθελοντισμό,

βελτιώνεται το παρόν και διασφαλίζεται ένα καλύτερο μέλλον».

Μαρία, Χ., εθελόντρια του Σώματος Εθελοντών Λευκωσίας

«Είναι χρέος μας να βοηθούμε μέχρι εκεί που μπορούμε. Το να βοηθάς με λεφτά είναι ο εύκολος τρόπος, το να αφιερώνεις λίγο χρόνο και να δίνεις από το πιο μικρό στο πιο μεγάλο είναι υποχρέωσή μας. Τουλάχιστον εγώ το θεωρώ υποχρέωσή μας. Όταν το κάνεις, εκείνο το αίσθημα που νιώθεις μέσα σου επειδή πρόσφερες, δεν περιγράφεται. Ό,τι δίνεις παίρνεις σε αυτή τη ζωή στο τέλος της ημέρας».
Μαρία Γ., εθελόντρια του Σώματος Εθελοντών Λευκωσίας

«Είμαι εθελόντρια γιατί πιστεύω πως μόνο όταν μοιράζεσαι και προσφέρεις υπάρχει ουσιαστικά. Ιδιαίτερα στους χαλεπούς καιρούς που ζούμε η ανάγκη του εθελοντισμού γίνεται ολοένα και μεγαλύτερη. Εθελοντισμός για μένα σημαίνει η ανιδιοτελής προσφορά υπηρεσιών η οποία αποσκοπεί σε ένα όμορφο «εμείς». Επίσης, μέσα από τον εθελοντισμό ο άνθρωπος βιώνει τη σημαντικότητα μιας κοινωνίας του «μαζί», η οποία μπορεί να καταφέρει πολλά μέσω μόνο της ενότητας και της δοτικότητας. Εύχομαι όλοι να το αντιλαμβανόμαστε και να το κάνουμε πράξη».

Χρύσω, εθελόντρια Κλεάνθειας Στέγης Ηλικιωμένων Αθηνών

«Από αγάπη προσφέρω λίγο από τον ελεύθερο χρόνο μου στη Στέγη. Ένα χάδι στα μαλλιά, στα χέρια, γι' αυτούς είναι μια ολόκληρη περιουσία. Όταν πρωτοπήγα, ρώτησα μια γιαγιά τι θέλει να της φέρω και μου απάντησε, 'μόνον αγάπη'».

Ιωάννα, εθελόντρια Κλεάνθειας Στέγης Ηλικιωμένων Αθηνών

«Η σχέση 'προσφοράς' και 'αμοιβής' είναι αμφίδρομη. Η χαρά που φαίνεται διάχυτη στα πρόσωπα των ηλικιωμένων σε κάνει να εκτιμάς πράγματα που ίσως πριν θεωρούσες

ασήμαντα. Σε κάνει να αισθάνεσαι περισσότερο άνθρωπος».

Ειρήνη, εθελόντρια Κλεάνθειας Στέγης Ηλικιωμένων Αθηνών

«Παίρνω ακόμη περισσότερη αγάπη από αυτήν που τους προσφέρω. Δε χρειάζεται κανένα ειδικό χάρισμα, φθάνει η θέληση να τους προσεγγίσουμε και τα υπόλοιπα θα βρεθούν στη συνέχεια».
Μαρία, εθελόντρια Κλεάνθειας Στέγης Ηλικιωμένων Αθηνών

«Προσφέρω την αγάπη μου και τις υπηρεσίες μου και ανταμειβομαι με ένα χαμόγελο που για μένα σημαίνει πολλά».
Γιώργος, εθελοντής Κλεάνθειας Στέγης Ηλικιωμένων Αθηνών

«Συγκίνηση και χαρά συνάμα νιώθω κανείς κάθε φορά που ανοίγοντας την πόρτα της Στέγης αντικρίνει ολάνθιστα ποικίλα χαμόγελα από ανθρώπους καθισμένους σε τροχόκαθίσματα που διψούν για αγάπη και συντροφιά».
Άντρη, εθελόντρια Κλεάνθειας Στέγης Ηλικιωμένων Αθηνών

«Αυτά που δήθεν προσφέρω στους ηλικιωμένους είναι πολύ φτωχά και ασήμαντα μπροστά σε αυτά που εισπράττω. Πηγαίνω εκεί κουρασμένος από τη δουλειά και φεύγω από εκεί φρέσκος και χαμογελαστός, ήρεμος και γαλήνιος, έτοιμος και δυνατός να συνεχίσω το δύσκολο και ανηφορικό δρόμο της ζωής. Περιμένω πώς και πώς την ημέρα αυτή, για να ξαναφορτίσω τις άδειες μου μπαταρίες».

Ελευθερία, εθελόντρια Κλεάνθειας Στέγης Ηλικιωμένων Αθηνών

«Νιώθω χαρά και ικανοποίηση προσφέροντας δημιουργικά και ποιοτικά το χρόνο μου στους ηλικιωμένους. Αυτή η χαρά της προσφοράς με κάνει να νιώθω ολοκληρωμένη».

Κύριος, εθελοντής Κλεάνθειας Στέγης Ηλικιωμένων Αθηνών

Ιστορίες Ζωής

Αφιέρωμα στον αείμνηστο Τάκη Κονή

Τάκης Κονής

ΤΗΣ Δρ. Ολίβιας Πατσαλίδου

Οργάνωση του εθελοντισμού και κοινοτική ανάπτυξη

Αποτιόντας φόρο τιμής στον αείμνηστο Τάκη Κονή, μάχιμο κοινωνικό λειτουργό, διευθυντή των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας από το 1977 μέχρι το 1991, εθελοντή σε εθελοντικές οργανώσεις, καταγράφουμε αναφορές του για τη δράση των εθελοντών και του Τμήματος Κοινωνικής Ευημερίας στην οργάνωση και ανάπτυξη του εθελοντισμού στην Κύπρο. Το υλικό συγκεντρώθηκε από υλικό του αρχείου του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού και από συνέντευξη που παρέθεσε στις 4/5/2010 στο πλαίσιο ετοιμασίας μελέτης για την ιστορική αναδρομή του εθελοντισμού. Το Αφιέρωμα, δεν θα μπορούσε να ολοκληρωθεί χωρίς την πολύτιμη βοήθεια της συζύγου του κ. Αννίτας Κονή.

Όλα άρχισαν στις αρχές της δεκαετίας του '60

Με την ανεξαρτησία της Κύπρου το 1960 ο Τάκης Κονής εντάχθηκε στο δυναμικό του Γραφείου Ευημερίας. Προσέγγιση του εξαρχής και γενικά του Γραφείου Ευημερίας ήταν η δραστηριοποίηση των κοινοτήτων για προαγωγή της ευημερίας αλλά και η ενίσχυση της εθελοντικής δραστηριότητας. «Δεν εργαζόμουν ως κοινωνικός λειτουργός του κράτους, ήμουν και μάχιμος εθελοντής για την οργάνωση των εθελοντών αλλά και την ανάπτυξη των εθελοντικών οργανώσεων». «Υπήρχαν οι πυρήνες από ευαισθητοποιημένους ανθρώπους που ήθελαν να δημιουργήσουν οργανώσεις για αντιμετώπιση των κοινωνικών αναγκών». «Εγώ απλά πρόσφερα την εμπειρία που απέκτησα στις σπουδές μου στην Αμερική στον τομέα της κοινοτικής οργάνωσης και στη δραστηριοποίηση των εθελοντών». «Πάντοτε πίστευα ότι έπρεπε να υπάρχει μια στενή σχέση μεταξύ του κράτους και των ανθρώπων και ότι το κράτος θα έπρεπε να ενθαρρύνει την πηγαία ανάγκη των κοινοτήτων και της κοινωνίας γενικότερα, για προσφορά».

Η κοινοτική ανάπτυξη και η δημιουργία συντονιστικών σωμάτων εθελοντισμού

«Σταδιακά μεταφέραμε την ιδέα για την αναγκαιότητα της κοινοτικής ανάπτυξης και της παράλληλης ανάπτυξης του εθελοντισμού». Ενεργά στελέχη του εθελοντικού κινήματος και του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (ΤΥΚΕ) επιβεβαίωσαν την ανάγκη συντονισμού των οργανώσεων τόσο μεταξύ τους

όσο και με το κράτος. Έπρεπε όμως να εντοπιστούν οι θεσμοί μέσω των οποίων θα μπορούσε να επιτευχθεί ο συντονισμός της τότε εθελοντικής κοινωνικής πρόνοιας. Η σύλληψη της μεγάλης αυτής ιδέας πήρε σάρκα και οστά αρχίζοντας με την ίδρυση των **Συμβουλίων Κοινοτικής Ευημερίας** (ΣΚΕ), με σκοπό τον συντονισμό των εθελοντικών πρωτοβουλιών στις κοινότητες και τον εντοπισμό των αναγκών τους με στόχο την αντιμετώπισή τους. Όπου δημιουργούνταν αρκετά ΣΚΕ θα δημιουργείτο **Επαρχιακό Συμβούλιο Ευημερίας**, τα σημερινά Επαρχιακά Συντονιστικά Συμβούλια Εθελοντισμού. «Τα καταφέραμε! Το όραμα μετουσιώθηκε σε πράξη», αναφέρει στη συνέντευξη του το 2010, ο Τ. Κονής.

Τα πρώτα ΕΣΕ που συστάθηκαν (Επαρχιακό Συμβούλιο Ευημερίας Λευκωσίας το 1971, Λεμεσού το 1972, Αμμοχώστου το 1972 και Πάφου το 1973) εργάστηκαν για την επέκταση των ΣΚΕ και έθεσαν τα θεμέλια και για τη δημιουργία του **Παγκυπρίου Συμβουλίου Ευημερίας** το 1973.

Η βάση στην οποία ιδρύθηκε το ΠΣΕ υποστηρίχθηκε από το ΤΥΚΕ και από τον θεσμό του Παγκυπρίου Συνεδρίου Κοινωνικής Πρόνοιας. Το Παγκύπριο Συνέδριο Κοινωνικής Πρόνοιας εγκαθιδρύθηκε και διοργανώθηκε από τον Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργών, Πρόεδρος του οποίου ήταν τότε ο Τάκης Κονής. Απώτερος σκοπός ήταν η διεξαγωγή, κάθε δύο χρόνια, οργανωμένης συζήτησης, με τη συμμετοχή των εθελοντικών οργανώσεων, σε θέματα κοινωνικής πρόνοιας και εθελοντισμού.

Η πρώτη συνάντηση των μελών του Παγκυπρίου Συνεδρίου έγινε το Νοέμβριο του **1969** στο Λήδρα Πάλας με προεδρεύοντα του Συνεδρίου τον αείμνηστο Μιχαλάκη Τριανταφυλλίδη και αντιπρόεδρο τον Τάκη Κονή. Το συνέδριο προσφώνησε ο τότε Υπουργός Εργασίας, αείμνηστος Τάσος Παπαδόπουλος και σ' αυτό συμμετείχαν μέλη από οργανώσεις από διάφορες επαρχίες.

Ακολούθησε η Ιδρυτική Συνέλευση του Παγκυπρίου Συμβουλίου Ευημερίας στις 24/2/73 στο Υπουργείο

Ο αείμνηστος Τάκης Κονής είχε πάντοτε απέραντη εκτίμηση σε κάθε εθελοντή που αγωνιζόταν για την ευημερία

Εργασίας, όπου ο Τάκης Κονής συμμετείχε ως εκπρόσωπος του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Κύπρου.

Δράση κατά και μετά την εισβολή

«Θυμάμαι πολύ έντονα τη δράση των εθελοντών και των οργανωμένων συνόλων κατά και μετά την εισβολή». «Φυσικά το κράτος ανέλαβε τη μεγάλη ευθύνη αλλά ήταν πολύ σημαντικό το γεγονός ότι υπήρχαν έτοιμες οι οργανωμένες εθελοντικές και συντονιστικές δομές». «Υπήρχε η κουλτούρα αλληλεγγύης και βοήθειας και υπήρχαν και όλες οι αξίες». «Η αποτελεσματικότητα αυτή της ετοιμότητας των εθελοντών και των οργανωμένων συνόλων οφείλεται στο γεγονός ότι είχαν οργανωθεί πριν την εισβολή».

Η απέραντη εκτίμηση προς τους εθελοντές

«Υποκλίνομαι μπροστά στους εθελοντές» μία φράση

που ο Τάκης Κονής χρησιμοποιούσε στα μάχιμα του χρόνια όχι μόνο ως κοινωνικός λειτουργός αλλά και ως Διευθυντής του Γραφείου Ευημερίας. Όλα ήταν πηγαία και αυθεντικά. Ο Τάκης Κονής είχε πάντοτε απέραντη εκτίμηση σε κάθε εθελοντή που αγωνιζόταν για την ευημερία και δεν δίσταζε να το εκφράζει σε εκδηλώσεις αλλά και σε υπηρεσιακές συναντήσεις. Στο βιβλίο του «Κοινωνική Ανασυγκρότηση» (έτος έκδοσης: 1984) απευθυνόμενος στους εθελοντές για το ρόλο των εθελοντών και της εθελοντικής κοινωνικής πρόνοιας, ανέφερε: «Αισθάνομαι πως κανονικά θα έπρεπε εγώ ταπεινά να προσέρχομαι για να εκδηλώσω το σεβασμό και την αγάπη μου για τους εθελοντές και να μάθω και να αντλήσω απ' αυτούς δύναμη και καθοδήγηση».

Κοινωνία σε δράση

Η μακρόχρονη εμπειρία μας από το 1973, το δυναμικό μας, τα ειδικά πρωτόκολλα διαδικασιών χρηστής διοίκησης που εφαρμόζουμε, αλλά και το μεγάλο δίκτυο των υποστηρικτών μας είναι οι κύριοι συντελεστές των επιτυχιών της κάθε μας εκστρατείας για στήριξη των ευάλωτων οικογενειών. Οι ανάγκες των καιρών απαιτούν συλλογική προσπάθεια, συνέργειες και ωφέλιμες συνεργασίες για να καταφέρουμε να στηρίξουμε την κοινωνία σε κάθε δύσκολη περίοδο.

Ευχαριστούμε όλους όσους στήριξαν την εκστρατεία «Υιοθετήστε μια Οικογένεια» των δύσκολων Χριστουγέννων που περάσαμε, λόγω της πανδημίας, αλλά και όσους έχουν απλόχερα προσφέρει για κάλυψη των αναγκών των οργανώσεων μελών μας και των ευπαθών ομάδων.

Ευχαριστούμε!

UNIVERSAL LIFE

Προσφορά δωροκουπονιών

ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΑ
ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ

Συλλογή ειδών στους χώρους
της Εταιρείας

ALPHA BANK

Προσφορά δωροκουπονιών

CYPRUS
INTERNATIONAL
INSTITUTE OF
MANAGEMENT

Συλλογή ειδών στους χώρους
του CIIM στη Λευκωσία

Προσφορά
χριστουγεννιάτικων εδεσμάτων

Δημιουργία σποτ προώθησης
και προβολής της εκστρατείας

Προσφορά ειδών

ΚΡΜΓ Κύπρου
Συλλογή ειδών στα γραφεία
της εταιρείας σε όλες τις
επαρχίες

«Υιοθέτηση» 20 οικογενειών
προσφέροντας
δωροκουπόνια

Γκολ στη Ζωή
Προσφορά 15 «καλαθιών
αγάπης»

Μαρία Μενοίκου
(Personal n Professional
Development Coach)
Συνέλεξε δωροκουπόνια με
ομάδα φίλων/συνεργατών της
Προσφορά δωροκουπονιών

Ανεξάρτητη Συντεχνία
Εργαζομένων στις
Τηλεπικοινωνίες (ΑΣΕΤ)
της Cyta
Εισφορά

**Υπουργείο Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης
και Περιβάλλοντος**

Εισφορά η οποία συγκεντρώθηκε από το
προσωπικό της Κεντρικής Διοίκησης του
Υπουργείου στο πλαίσιο της συμμετοχής του
στην 27η Εβδομάδα Εθελοντισμού. Η εισφορά
συμπληρώθηκε από το ποσό που συνηθίζεται
να διατίθεται για την αγορά δώρων προς
ξένους αξιωματούχους, το οποίο το Υπουργείο
αποφάσισε φέτος να παραχωρήσει στην
εκστρατεία.

Διεύθυνση Λειτουργικών Εργασιών,
Νομικές Υπηρεσίες, Διεύθυνση
Τεχνολογίας, Μονάδα Εσωτερικής
Επιθεώρησης και Ομάδα Εθελοντών
Ελληνικής Τράπεζας
«Υιοθέτηση» 44 οικογενειών σε όλη την Κύπρο

Προσφορά δωροκουπονιών

ΕΞΑΤΑΞΙΟ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ
ΡΙΖΟΚΑΡΠΑΣΟΥ

Εισφορά

Προσφορά υποδημάτων

Ευχαριστίες εκφράζουμε και σε όσους υποστηρικτές στήριξαν το έργο του ΠΣΣΕ αλλά δεν επιθυμούσαν δημοσιοποίηση της προσφοράς τους.

Ένας θεσμός με πολυδιάστατο έργο
και μακρά ιστορία

Μένουμε πάντα δίπλα σας
σε κάθε αγώνα και σε κάθε κρίση

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Το 1973 συστάθηκε το Παγκύπριο Συμβούλιο Ευημερίας (ΠΣΕ), όταν διαπιστώθηκε η ανάγκη για συντονισμό των εθελοντικών οργανώσεων, χάραξη πολιτικής στον τομέα της εθελοντικής κοινωνικής πρόνοιας και για υπεύθυνη συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Κυπριακής Δημοκρατίας στη διαμόρφωση και εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής του κράτους.

Η ουσιαστική συμβολή του ΠΣΕ σε θέματα της αρμοδιότητάς του, οδήγησε το κράτος να του προσφέρει με την ψήφιση του “Περί Παγκυπρίου Συμβουλίου Ευημερίας Νόμου” (152/89) την αναγκαία νομική υπόσταση για να ασκεί πιο αποτελεσματικά το ρόλο του. Η συνεχής επιτυχημένη πορεία του ΠΣΕ και το όραμά του για τη συνεχή αναβάθμιση της λειτουργίας του εθελοντικού τομέα υπέδειξαν την ανάγκη για την περαιτέρω αναβάθμισή του για να μπορεί να ανταποκριθεί πιο αποτελεσματικά στο ρόλο και τις ευθύνες του.

Γ’ αυτό το 2006 ψηφίστηκε ο “Περί Παγκυπρίου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού Νόμος 61(Ι)/2006” με τον οποίο το Συμβούλιο μετονομάστηκε σε Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ) και απέκτησε καινούρια διάσταση, νέο πλαίσιο λειτουργίας αλλά και καινούριες ευθύνες. >>>>

ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΜΕ ΣΤΟ ΒΙΩΣΙΜΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ

- ✓ **Βελτιώσαμε τους δείκτες της ενεργειακής μας απόδοσης** σε όλους τους τύπους ακινήτων μας
- ✓ **Εφαρμόζουμε ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης ενέργειας** (Πιστοποίηση κατά **ISO 50001**)
- ✓ **Αποσύραμε την πλαστική σακούλα** μίας χρήσης και εξοικονομούμε ετησίως 45 τόνους πλαστικού
- ✓ **01.01.2020 αποσύραμε πρώτοι και οριστικά τα πλαστικά μίας χρήσης** από τα καταστήματά μας
- ✓ **Δεσμευτήκαμε για 20% λιγότερο πλαστικό στις συσκευασίες προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας** έως το 2025
- ✓ **Στοχεύουμε σε συσκευασίες, στο 100% των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας, στο μέγιστο ανακυκλώσιμες** έως το 2025